

SÖYLEŞİ

VAŞFIMA HFIKKI

21.11.1992 tarihinde Oda'mız Lokali'nde "Yaşama Hakkı" konulu söyleşiye konuşmacı olarak Halit ÇELENK katılmıştır.

Konuşmama insanoğlunun meydana geldiğinden itibaren başlamak istiyorum.

İnsan toplulukları meydana geldikten sonra ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmelerle birlikte sınıflaşmalar meydana geldi, Sınıflararası mücadeleler başladı ve bu mücadeleler halen sürmektedir. Burada sınıf mücadelesinin insanoğlunun gelişiminin temelini oluşturduğunu belirtmek istiyorum.

İnsanoğlu sınıf mücadelesine başladıktan sonra iki tür savaş verdi. Bunlardan birincisi doğaya karşı olan mücadeleydi. İkincisi ise sınıflaşmanın sonucu olarak ekonomik ve siyasal gücü elinde tutan toplumlara karşı mücadele vermeye başladı ve bunun sonucundada sömürü ve baskı arttı. Bu iki yönlü mücadele halen devam etmektedir ilk zamanlarda kölelik vardı. Daha sonraları feodal toplum oluştu ve arkasından kapitalist topluma geçildi.

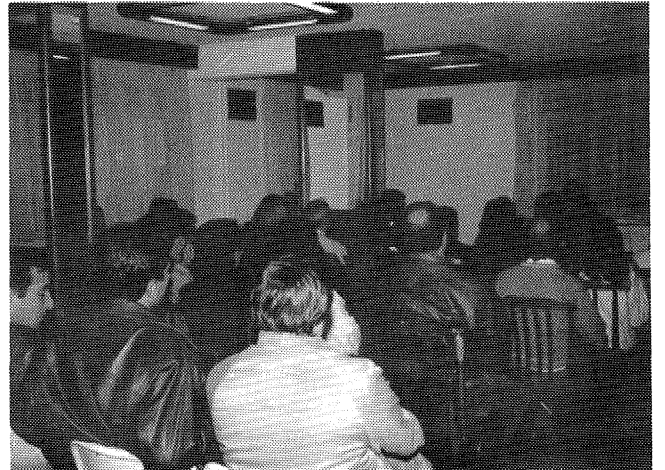
Yönetilen sınıf, yönetenlere karşı mücadele ederek yaşama hakkı, sendika hakkı gibi birtakım haklar elde ettiler.Yalnız

bu haklar çoğu kez kanlı mücadeleler sonucunda elde edildi.

Her insanın yaşama hakkı vardır. Bununla birlikte insan vücudunun bir dokunulmazlığı vardır, İşkencecin yasaklanmasının sebebi budur. Ülkemizde 1960 Anayasası'ndan sonra yaşama hakkı ve beden dokunulmazlığı hakları yasal olarak belgelere geçti. Fakat yaşama hakkı bazı durumlarda uygulanmamaktadır. Bunlar:

1- ÖLÜM CEZASI: Bazı çağdaş hukukçuların bile kabul ettiği bir görüştür. İlk zamanlarda ilkel bir "kıstas" metodu uygulanıyordu.

Bu alanlarda epey gelişmeler oldu. Bugün bir çağdaş infaz hukuk anlayışı içinde şöyle düşünüyoruz; Toplumda birtakım suçlar işlendiğinde bu suçlar cezalandırılır. Çünkü Toplumun bazı hakları vardır ve bu haklar çiğnenmiştir. Peki cezalandırmalar nasıl olmalıdır?

Eskiden suçlu insana cani gözüyle bakılıyordu. Suçlunun yaradılışının kötü olduğu» kötü yaradılışlı birinin toplumdan tecrit edilmesi gerekir diye düşünülüyordu.

Suç» toplumun belli bir dönemdeki yasaların ihlal sonucu ortaya çıkar. Özellikle siyasi suçlarda bu daha da belirgindir. Bu tür suçlar toplumdan topluma değişmektedir. Eğer bir insan suç işlemişse onun ıslah edilmesi ve topluma tekrar kazandırılması gerekmektedir.  nk  o insan geçici bir dönem için suç işlemiştir. Onun geri kazandırılması gerekmektedir. Ölüm cezası bu tür suçlarda oldukça yanlış olarak kullanılmaktadır.

Türkiye'de ölüm cezasının kaldırılması için çeşitli çalışmalarda bulunuyoruz.

Ölüm cezasının kaldırılması; ölüm cezasının suç işlemeye karşı caydırıcı; olması düşünülmektedir. Yani bir "ibret etkisi" olduğu düşünülmektedir,

Ali SİRMEYEN tarafından T rk eleş-tirilen b r kitapta ölüm cezasının kaldırıldığında cezaların artmadığını, ölüm cezasının kaldırılmadığında cezaların azalmadığını ortaya koymuştur.

Bir suçlu 20 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Adli hata yapıldığında o insanın bu hakları geri verilebilir. Ölüm cezası ilkel, çağdışı bir cezadır. Adli bir hata olduğunda düzeltilmesi imkansızdır  nk  ölmüş bir insana hiçbir şeyi geri veremezsiniz. Ölüm cezası d ş n lm ş, taşınılmış ve tasarlanmış bir cinayettir ve bütün suçlar için kaldırılması gerekmektedir.

Yaşama hakkına yapılan saldırıların 2^{si} ise yargısız infazdır.

2- YARGISIZ İNFAZ:

Bazı suçlarda sanıklara yargılanmadan ceza verilmektedir. 12 Eylül yönetiminin getirdiği bir durum. Anayasanın 17. maddesi

yaşama hakkı kutsaldır yazan fakat 17. maddenin son fıkrasında yakalama ve tutuklama kurallarının yerine getirilmesi, tutuklunun kaçmasının engellenmesi duru* munda yukarıdaki yargı geçerli değildir.

Polisin b r insana silah kullanabilmesi için çok önemli koşullar gereklidir. Polisin görevi suçluyu yakalamaktır. şimdi, bir evi sarıyorsun» ateş a ıyorsun ve teröristleri  l  olarak ele geçiriyorsun! Eğer her türlü önem alınsa o insanlar rahatlıkla canlı olarak ele geçirilebilir  nk  kaçacak yerleri yok ne kadar dayanabilirler? Nefsi müdafa dışında hiçbir insanın hiçbir insanı öldürmeye hakkı yoktur,

Yargısız infazın bugün önlenmesi gerekmektedir. Bunun hiçbir şekilde gözardı edilmemesi gerekmektedir.

İnsan hakları konusu soyut bir kavram değildir. Soyut bir kavram olmamasının nedeni toplumda somut karşılığının olmasıdır. Eğer toplumda yaşama hakkına saldırı olmazdı insanlar bu hakları istemezdi.

Toplumunu suçtan kurtarmak istiyorsak su ların nedenlerini ortadan kaldırmamız gerekmektedir. Suçu toplum hazırlar birey işler, Hak a bir düzen kurulursa suçlunun azalacağına inanyorumO

Sayın  yemiz,

Oda ile İletişiminizin sağlıklı olması için adres değişliklerinizi en kısa süre içerisinde JMO bürosuna bildiriniz.